

Sygn. akt II UK 320/13

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku I. S.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 listopada 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 września 2012 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od I. S. na rzecz Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 września 2011 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił odwołania I. S. od decyzji z dnia 30 listopada 2009 r. i z dnia 1 lutego 2010 r. Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. (dalej: „organ rentowy”) ustalających wysokość emerytury policyjnej wnioskodawczynie.

Wyrokiem z dnia 28 września 2012 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił powyższy wyrok i poprzedzające go decyzje organu rentowego z dnia 30 listopada

2009 r. i z dnia 1 lutego 2010 r. w ten sposób, że przyjął przy obliczaniu usługi emerytalnej wnioskodawczyni okres służby od 2 lutego 1983 r. do 16 sierpnia 1985 r. w wymiarze 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok oraz oddalił apelację w pozostałej części.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni zaskarżyła powyższy wyrok w części oddalającej apelację i zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego, a to: 1) art. 15b ust. 1 i 2 w związku z art. 15 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (dalej: „ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy”), przez ich niewłaściwe zastosowanie, czego skutkiem było nieuwzględnienie przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury art. 15 ust. 1 ustawy, tj. 40% podstawy wymiaru emerytury po 15 latach służby; 2) art. 15b ust. 2 tej ustawy, przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, iż na jego podstawie art. 14 i art. 15 ustawy stosuje się odpowiednio, ale z pominięciem art. 15 ust. 1; 3) art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w związku z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, przez ich niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że służba w Biurze Paszportów MSW oraz Biurze W MSW była służbą w organach bezpieczeństwa państwa; 4) art. 6, art. 7, art. 13 i art. 14 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie 4 listopada 1950 r., ratyfikowanej przez Polskę w dniu 19 stycznia 1993 roku (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284) oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji, poprzez ich niezastosowanie, czego skutkiem było wydanie orzeczenia naruszającego prawa wynikające ze wskazanych przepisów Konwencji, a ponadto Rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 1096, przez jej niezastosowanie.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został w pierwszej kolejności potrzebą wykładni budzących poważne wątpliwości art. 15b ust. 1 i 2 w związku z art. 15 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, których stosowanie odbywa się wbrew celowi ich ustanowienia, co wynika - w ocenie skarżącej - ze zreferowanego przez nią przebiegu prac legislacyjnych. W rezultacie wyjaśnienia wymaga zakres odpowiedniego stosowania art. 15 w związku z art. 15b ustawy oraz ustalenie, czy wszystkim funkcjonariuszom niezależnie od tego, czy służyli w organach bezpieczeństwa państwa przysługuje podstawa wymiaru emerytury w wysokości 40% po 15 latach służby. Nadto skarżąca wskazała na występowanie istotnego zagadnienia prawnego, czy w świetle art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w związku z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, okres służby w Biurze Paszportów MSW oraz Biurze W MSW należy traktować jako służbę w organach bezpieczeństwa państwa, czy ostatnio powołany przepis stanowi samodzielną przesłankę do wyłączenia danej jednostki z katalogu organów bezpieczeństwa państwa, czy też istotne są również inne okoliczności związane z funkcjonowaniem i organizacją danej jednostki przed 1990 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Pierwsza ze sformułowanych przez skarżącą wątpliwości została wyjaśniona w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2011 r., II UZP 2/11 (OSNP 2011 nr 15-16, poz. 210), w której stwierdzono, że za każdy rok pełnienia służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.), emerytura wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru (art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy), co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia. Wbrew

twierdzeniom skarżącej, zarówno teza tej uchwały, jak i wywody zawarte w jej motywach nie budzą wątpliwości. Jasno wynika z nich bowiem, że „żaden rodzaj ani sposób wykładni zawartego w art. 15b ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy odesłania do art. 15 tej ustawy nie daje osobom, które pełniły w latach 1944-1990 służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w ustawie lustracyjno-dezubekizacyjnej, możliwości prawnych ani argumentów prawnych lub prawniczych do domagania się ustalenia wysokości należnych im emerytur z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy od innej podstawy wymiaru niż 0,7% za każdy rok pełnienia służby w wymienionych w art. 2 organach bezpieczeństwa państwa”. W uzasadnieniu omawianej uchwały Sąd Najwyższy, powołując się również na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lutego 2010 r., K 6/09 (OTK-A 2010 nr 2, poz. 15), jednoznacznie stwierdził, że zakres i cel ustawowego odesłania w art. 15b ust. 1 (prawidłowo: ust. 2) ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy do stosowania art. 14 i 15 tej ustawy nie powinien budzić wątpliwości. Wynikiem tego odesłania jest, że „regulacje zawarte w art. 14 i 15 ustawy o zaopatrzeniowej stosuje się tylko w zakresie nieuregulowanym wyraźnie i odmiennie w treści normatywnej art. 15b, a w szczególności w jego ust. 1 pkt 1, który nie pozostawia żadnych wątpliwości co do sposobu wyliczenia wysokości emerytury zaopatrzeniowej funkcjonariuszy zawsze po 0,7% podstawy wymiaru tego świadczenia za każdy rok służby w latach 1944-1990 pełnionej w organach bezpieczeństwa PRL, z (...) jedynym wyjątkiem unormowanym art. 15b ust. 3 i 4 tej ustawy. W zakresie ustawowego sposobu wyliczenia emerytury przepisy art. 15b ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1a ustawy zaopatrzeniowej mają bowiem naturę szczególną i szczegółową, a przeto niejako ‘odrębnie’ i ze względu na cele zmienionego porządku legislacyjnego samoistnie regulują zasady wyliczania wysokości emerytur osób pełniących w latach 1944-1990 służbę w organach bezpieczeństwa PRL z zastosowaniem wskaźnika 0,7% podstawy wymiaru tego świadczenia, co oznacza, iż nie stosuje się do nich art. 15 ust. 1 *in principio* ustawy zaopatrzeniowej, z którego wynika, że emerytura funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r. wynosi 40% podstawy jej wymiaru za każdy rok służby”.

Z kolei wątpliwości skarżącej na tle art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w związku z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów zostały wyjaśnione w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., II UK 375/12 (niepublikowanym), w którym wyrażono pogląd, że za służbę bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 15b ust. 1 pierwszej z powołanych ustaw uważa się również okres służby w Biurze Paszportów MSW. Okoliczność, że Biuro to nie zostało zlikwidowane tylko poddane reorganizacji (został utworzony Departament Spraw Obywatelskich MSW) nie daje podstaw do przyjęcia, że nie stanowiło ono organu bezpieczeństwa państwa. Podlegało ono rozwiązaniu z mocy prawa jako jednostka Służby Bezpieczeństwa (§ 1 zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i art. 129 ust. 1 ustawy o UOP ustanawiający zasadę rozwiązania Służby Bezpieczeństwa z chwilą utworzenia Urzędu Ochrony Państwa). Okoliczność, że nowo utworzona komórka organizacyjna Ministerstwa zajęła się sprawami paszportów, nie jest równoznaczna z tym, że Biuro jako instytucja centralna SB MSW, podlegająca rozwiązaniu z mocy prawa, nie została rozwiązana.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania.